

INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS

**Anna Bogorodyska, Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor**

*University of Custom Service and Finance
Dnipro, Ukraine*

Sofia Dragunova, Student

*University of Custom Service and Finance
Dnipro, Ukraine*

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-676-8-38>

STABLECOINS IN INTERNATIONAL SETTLEMENT: POTENTIAL AND RISKS

СТЕЙБЛКОЙНИ У МІЖНАРОДНИХ РОЗРАХУНКАХ: ПОТЕНЦІАЛ І РИЗИКИ

У сучасних умовах цифровізації фінансової системи стейблкойни стали важливою інновацією, що поєднує переваги блокчейн-технологій зі стабільністю традиційних активів. Їх основна мета – забезпечення стабільної вартості, що досягається прив'язкою до фіатних валют, сировинних товарів чи інших криптоактивів. Стейблкойни займають проміжне місце між традиційною фінансовою системою та децентралізованими фінансами (DeFi), пропонуючи нові можливості для здійснення транскордонних розрахунків, торгівлі та фінансових послуг. Стейблкойни розподіляються на три основні типи: забезпечені фіатною валютою (USDT, USDC), забезпечені криптовалютою (DAI) та алгоритмічні, що підтримують прив'язку за допомогою алгоритмів (наприклад, Terra USD до свого колапсу у 2022 році). Переважають стейблкойни першого типу – забезпечені фіатними активами, зокрема долларом США. Станом на 2024 рік ринкова капіталізація Tether (USDN) перевищила 100 млрд долларів США, USD Coin (USDC) – близько 30 млрд долларів. Загальна ринкова капіталізація всіх стейблкойнів сягнула понад 150 млрд долларів [2].

Ключовою перевагою стейблкойнів у міжнародних розрахунках є їхня здатність забезпечити стабільність вартості при збереженні швидкості та доступності блокчейн-платежів. У порівнянні з традиційними банківськими переказами, міжнародні транзакції за допомогою стейблкойнів здійснюються швидше (протягом хвилин або секунд), з нижчими комісіями та цілодобовою доступністю. Середня

комісія за переказ стейблкоїнів складає менше 1% від суми (плюс фіксовані мережеві збори), тоді як комісії банківських систем (SWIFT тощо) можуть досягати 5–10%. Користувачу не потрібен банківський рахунок – лише смартфон та інтернет-з'єднання.

Стейблкоїни відкривають нові можливості для малого бізнесу, який отримує доступ до міжнародних розрахунків без залучення банків чи посередників. Це дозволяє знизити операційні витрати, уникнути валютних ризиків у нестабільних економіках та пришвидшити грошові потоки. Особливо перспективним є використання стейблкоїнів у країнах із низьким рівнем банківської інфраструктури.

Важливу роль стейблкоїни відіграють і в екосистемі децентралізованих фінансів (DeFi), де вони застосовуються для кредитування, торгівлі, управління ліквідністю та страхування. В DeFi-протоколах стейблкоїни виконують функції платіжних інструментів і забезпечення для смарт-контрактів. Під час піку розвитку DeFi у 2021 році сукупна вартість активів, залучених у протоколи, перевищувала 100 млрд доларів США, значна частина яких була представлена стейблкоїнами [4].

Проте використання стейблкоїнів пов'язане з рядом ризиків, що ускладнює їх широке впровадження у міжнародні розрахунки. Насамперед слід зазначити регуляторні ризики. Відсутність єдиної правової бази та гармонізованих стандартів на міжнародному рівні створює складнощі для емітентів та користувачів. Регуляторні підходи суттєво різняться між країнами: в одних юрисдикція стейблкоїни визнаються платіжними інструментами, в інших – цінними паперами чи товарами. Лише 23% юрисдикцій мають комплексне регулювання для стейблкоїнів, у 35% існують фрагментовані правила, тоді як у 42% країн специфічне регулювання відсутнє [5]. Це створює регуляторний арбітраж, коли емітенти можуть обирати юрисдикцію з найменшими обмеженнями. Іншою проблемою є виконання вимог «TravelRule», що зобов'язує провайдерів обмінюватися інформацією про відправника та одержувача транзакцій понад 1000 доларів. У децентралізованих мережах реалізувати цей механізм технічно складно [5].

Фінансова стабільність також перебуває під загрозою. Ризики недостатнього забезпечення стейблкоїнів чи низької ліквідності резервів можуть спричинити втрату довіри та втрату прив'язки активів. Прикладом є крах TerraUSD у 2022 році, що став наслідком недостатнього забезпечення та неефективної підтримки курсу, внаслідок чого вартість активу обвалилася майже до нуля. Концентрація ринку у кількох емітентів (Tether, Circle) лише посилює системні ризики. Попри відкритість блокчейн-технологій, стейблкоїни можуть використовуватись для відмивання грошей та фінансування тероризму. Через децентралізовану природу та відсутність уніфікованих AML/KYC-стандартів відстежити кінцевих бенефіціарів складно. Міжнародна координація у боротьбі з незаконними транзакціями у криптосекторі залишається обмеженою.

Кіберзагрози та операційні ризики також є важливими: технічні збої, вразливості у смарт-контрактах, хакерські атаки на платформи та гарантії можуть призвести до втрати активів користувачів. Лише у сфері DeFi щороку фіксуються мільярдні збитки внаслідок кібератак [4]. Широке використання стейблкоїнів може позначитися на монетарній політиці. Центробанки втрачають контроль над грошовою масою та вплив на інфляцію в разі масового переходу економіки на стейблкоїни, особливо у країнах із слабкими національними валютами. Це може призвести до так званої «доларизації» економік через використання стейблкоїнів, прив'язаних до долара США [3].

У відповідь на зазначені виклики міжнародні організації – зокрема CPMI, BIS та FATF – активно працюють над виробленням стандартів і рекомендацій для безпечного функціонування стейблкоїнів. Наголошується на необхідності забезпечення прозорості резервів, впровадження ефективних механізмів управління ризиками та посилення контролю за дотриманням AML/CFT-вимог.

Отже стейблкоїни мають значний потенціал для трансформації міжнародних розрахунків завдяки стабільності, швидкості та доступності. Водночас масштабування їхнього використання потребує комплексного міжнародного регулювання, гармонізації правових підходів та посилення безпеки. Лише в умовах збалансованого контролю та координації між державами стейблкоїни зможуть реалізувати свій потенціал як ефективний інструмент для глобальної фінансової системи.

Література:

1. PaySaxas. (б.д.). Майбутнє криптовалют у транзакціях малого бізнесу. URL: <https://paysaxas.com/uk/majbutnye-kryptovalyuty-u-tranzakciyah-malogo-biznesu/>
2. Пугач Ю.В. Від ризиків до можливостей: стейблкоїни як інноваційний фінансовий інструмент. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2024. Том 35 (74). № 4. URL: https://www.econ.vernadskyjournals.in.ua/journals/2024/35_74_4/9.pdf
3. Arner D., Auer R., Frost J. Stablecoins: risks, potential and regulation. BIS Working Paper No. 905. Bank for International Settlements. 2023. URL: <https://www.bis.org/publ/work905.pdf>
4. Adachi M., Aldasoro I., Bakk-Solheim L., Garcia-Pascual F. H., Gross J., Kaplinski M., Zabai A. Stablecoins' role in crypto and beyond: functions, risks and policy. *ECB Macroprudential Bulletin*. 2022. No. 17. URL: https://www.ecb.europa.eu/press/financial-stability-publications/macroprudential-bulletin/html/ecb.mpbu202207_2~836f682ed7.en.html
5. PwC. (2023). Global Crypto Regulation Report 2023. URL: <https://www.pwc.com/gx/en/new-ventures/cryptocurrency-assets/pwc-global-crypto-regulation-report-2023.pdf>
6. Committee on Payments and Market Infrastructures; International Organization of Securities Commissions. A discussion paper on central counterparty practices to address nondefault losses. Bank for International Settlements. Basle: BIS, 2022. URL: <https://www.bis.org/cpmi/publ/d208.pdf>